

Cultura i Espectacles

La Fura dels Baus presenta 'Terra baixa reload', una versió del clàssic de Guimerà a la Biblioteca de Catalunya, que alterna l'actuació amb una pel·lícula

Marta mata el llop

Jordi Bordes
BARCELONA

La *Terra baixa reload* que llegeix la companyia La Fura dels Baus manté la mirada moderna del realitzador Isidro Ortiz. Deixen en un segon pla la lluita entre l'abús de poder de Sebastià i la bondat de Manelic, que cau, ingenu, en un engany sense saber-ho, i donen tots els trumfos a Marta, la noia que fa anys pateix els abusos sexuals de l'amo, sense que ningú del seu entorn la defensi ni qüestionari aquell escarni. La versió es va estrenar ahir al vespre i està previst que aguantarà en cartell fins al 4 de setembre a la Biblioteca de Catalunya. El mite de *Terra baixa* parla del fet que Manelic puja dalt d'una taula tot clamant que ha matat el llop. La mirada d'aquest muntatge obvia el personatge en l'escena i, en canvi, es decanta per una noia que comença sent incapaç de prendre decisions i acaba decidint el seu camí: de la submissió a la redempció.

La Fura dels Baus tanca el cercle i utilitza les 50 hores de rodatge d'Isidro Ortiz en la masia de Can Verdager per produir *Terra baixa* per a TV3 (s'estrena l'11 de setembre). És la torna de *Faust 3.0* que La Fura estava representant i que Ortiz va decidir convertir en pel·lícula. De fet, per fer el rodatge han partit d'una versió moderna del text (no només imprimint més caràcter al personatge de Marta). Ho han preparat com si es tractés d'un espectacle: el rodatge va venir precedit per dos mesos de preparació del personatge. Les escenes es van fer amb llargues filmacions de fins a 18 mi-

Marina Gatell, ahir al migdia a la Biblioteca de Catalunya, que interpreta el paper de Marta en aquesta versió ■ ALBERT SALAMÉ

Marta és el nexa del món de la il·lusió de Manelic amb el de l'ambició de Sebastià

nuts seguits i amb tres càmeres alhora per fer després un treball de muntatge. Tot aquest material serveix per il·lustrar l'acció i perquè els cinc actors (a més de la protagonista, també la família dels Per-

digons, que no defensa mai la noia) dialoguin amb la resta de personatges. Un repte per als actors que han de trobar complicitat amb l'ombra freda d'una projecció. Segons un dels codirectors de La Fura, Carles Padrissa, el projecte obre una nova via d'investigació teatral: perquè si ara l'actor respon a les rèpliques gravades, hi ha mecanismes que permetrien una resposta en directe, tot i que a l'altre part del món. La Fura s'ha caracteritzat per accions en què el públic intervé i es desplaça per l'escena. Aquest no és el cas. Padrissa comenta, però, que s'ha dut a l'extrem l'acció entre

La data

11.05.1897

Arriba en català 'Terra baixa' al Romea. El novembre anterior s'havia estrenat a Madrid en versió castellana.

les cadires (hi ha espectadors que estan situats davant dels projectors i els actors quan interpreten).

Diu l'actriu Marina Gatell que al seu personatge ja no li dol plorar: és una víctima. Sent dins seu una mena de "culpa quasi catòlica", la fan sentir culpable d'una pena de la qual ella

no és responsable. Marta es converteix en el nexa de dos mons, el de la il·lusió benèvola de Manelic i el de l'abús i l'ambició de Sebastià. L'amor i la passió seran els dos elements catalitzadors d'aquesta fórmula dramàtica explosiva.

La mateixa sorra en què fa un mes Oriol Broggi defensava *Luces de bohèmia*, de Valle-Inclán, es troba ara respirant el dramatismes rural que havia plantejat Àngel Guimerà. A Barcelona, aquesta obra es va veure per primer cop al Romea el 1897, tot i que l'estrena catalana es va dur a terme al Teatre Principal de Tortosa, tres mesos abans. Isidro Ortiz

manté la voluntat de fer la trilogia de Guimerà. A més de *Terra baixa*, rodar també seqüències de *Maria Rosa* i de *La filla del mar*. Són tres obres en què Guimerà expressa les baixeses de personatges tan poderosos com insignificants. Per Ortiz, Guimerà "és una mena de Shakespeare català". De *Terra baixa* s'han fet versions d'òperes arreu d'Europa. L'última producció professional en la cartellera barcelonina va ser al Romea, ara fa dos anys: el director Hasko Weber va reunir els actors Roser Camí (Marta), Babou Cham (Manelic) i Joel Joan (Sebastià). ■